

**Оперативна інформація щодо фітосанітарного стану
сільськогосподарських рослин у господарствах Херсонської області
станом на 11.09.2025**

Соняшник – збиральна стиглість. Стан посівів внаслідок ґрунтової посухи незадовільний.

Кукурудза – воскова, повна стиглість.

Томати посівні – збирання.

Виноград – збирання.

Озимий ріпак – посів.

За даними Херсонського обласного центру з гідрометеорології на Херсонщині теплу суху погоду більшої частини першої декади вересня визначав антициклон. В кінці декади атмосферні фронти обумовили дощі різної інтенсивності.

Максимальна температура повітря підвищувалась у найтепліший день декади до +29-31°C.

Мінімальна температура повітря знижувалась у прохолоднішу ніч декади до +11-12°C.

Поверхня ґрунту в денні години нагрівалась до +52-59°C, в нічні години охолоджувалась до +11-10°C.

Середня декадна температура ґрунту на глибині 10 см становила +27-28°C.

Агрометеорологічні умови протягом декади, завдяки поступовому зниженню температурного режиму та проходженню опадів, дещо пом'якшились. Але ситуація із вологозабезпеченням посівного та орного шарів ґрунту під сівбу озимих культур залишалась складною.

Триває слабкий літ, яйцекладка та відродження гусениць **лучного метелика** III покоління. На неугіддях інтенсивність льоту складає 0,7-2,0 екз. метеликів на 10 кроків, чисельність гусениць 0,5 екз./м². Через посушливу спекотну погоду самки лучного метелика мали низьку плодючість, а частина яйцекладок висохла, тому господарсько відчутної шкоди від шкідника не очікується.

Триває літ метеликів, яйцекладка відродження та харчування гусениць III покоління листогризучих совок – **бавовникової та совки гамми**. Середня чисельність метеликів на світлові пастки коливається від 1 екз./світло пастку до 4 екз./світло пастку за ніч. У посівах томатів, перцю, пізніх просапних культур, багаторічних трав триває харчування гусениць листогризучих совок різних віків – **бавовникової, карадрини, совки гамми** та інших. Совками заселено до 35% обстежених площ просапних та овочевих культур, пошкоджено 10-15% рослин, середня чисельність шкідника складає 1,5 екз./рослину, максимально 2,0 екз./рослину.

Продовжується літ, яйцекладка, відродження гусениць **озимої совки** II покоління. Середня чисельність метеликів на світлові пастки коливається від 1

до 2 екз. на світло пастку за ніч. Гусениці **озимої совки** другого покоління (І-ІІ віків) за допорогової чисельності 0,6-1,0 екз/м² виявлені на стерні злакових, овочевих та просапних культурах. Заселено 30% обстежених площ.

Триває слабкий літ, яйцекладка та відродження гусениць ІІ покоління **стеблового (кукурудзяного) метелика**. Гусениці пошкодили 1-2% рослин та 1-3% качанів, середня чисельність 0,7 гусениць/рослину, максимальна 1,0 гус./рослину.

Триває міграція **мишоподібних гризунів** із місць резервації на незорані площі озимих зернових, на просапні та овочеві культури. Чисельність гризунів на стерні зернових колосових становить 0,5 – 1 жилих колоній на 1 га. В подальшому за сприятливих погодних умов (помірних температур та вологи) кількість жилих колоній зростатиме.

У звітному періоді продовжувався вихід з літньої діапаузи **хлібного туруна (жужелиці)** за середньої чисельності 0,2-1,0 екз./м², максимально 2,0 екз./м². Заселено до 10% площ. Триває парування шкідника на падалиці зернових колосових культур. Найближчим часом очікується відкладання яєць. На сходах падалиці, спостерігається літ **злакових мух** та поява **хлібних смугастих блішок**.

Клоп-шкідлива черепашка перебуває в місцях зимівлі (лісосмуги), де його чисельність складає 0,3-0,6 максимально 2,0 екз/м², при заселенні 35% обстеженої площі.

У посівах кукурудзи пізніх строків посіву продовжується харчування гусениць **бавовникової та інших совок**, які за чисельності 1-2 екз. на рослину пошкодили 1-2, осередково до 10% качанів у слабкому ступені.

Спостерігається незначне поширення хвороб кукурудзи. **Пухирчасту сажку** виявлено на 3% обстежених площ посівів кукурудзи, уражено поодинокі рослини. Розвиток хвороби – 1%. **Летючу сажку** виявлено на 1% обстежених площ посівів кукурудзи, уражено поодинокі рослини. Розвиток хвороби – 1%.

Подекуди на рослинах **соняшнику** пізніх строків посіву продовжують шкодити **гусениці бавовникової, гамми та інших совок**, середня чисельність яких 1,1 екз. на рослину, максимально 2,0 екз./рослину. Вони заселили до 25% обстежуваних площ, пошкодивши до 15-20% рослин.

Суха та спекотна погода була несприятливою для розвитку та поширення хвороб. При обстеженні посівів на ураження **сірою та білою гнилями** пошкоджених рослин не виявлено. **Фомозом, септоріозом, альтернаріозом** уражено від 2% до 4% рослин, на 25% обстежуваних площ, розвиток хвороби 1,5%.

На **овочевих культурах** в приватному секторі продовжується літ, яйцекладка, відродження та живлення гусениць **помідорної та бавовникової совок** ІІІ покоління. Гусениці пошкодили 1-5% плодів, середня чисельність бавовникової совки становить 1,2 екз./рослину, карадрини – 0,5 екз./рослину. **Фітофторозом** уражено до 10% рослин на 55% площ, розвиток хвороби 2%, **альтернаріозом та макроспоріозом** уражено 3-5% рослин на 25% площ. На 10% площ, від 1% до 7% плодів томатів уражені **верхівковою гниллю**.

На незахищених площах **пізньої капусти** шкодять гусениці капустяної **совки** (1,0 екз/рослину), гусениці **біланів** (1,3 екз/рослину), **молей** (2-5 екз/рослину), зростає чисельність та шкідливість **попелиці**, які продовжують свій розвиток на 5%, максимально 10 % рослин.

На всіх обстежених площах капусти триває шкодочинність **білокрилки**. Заселено у середньому 5% рослин, максимально - 10% за середньої чисельності 3 екз./роsl., максимально – 7. Триває літ, відкладання яєць метеликів **капустяного та ріпакового біланів** III покоління та відродження гусениць. У полі зору налічено 1 метелика, максимально – 2.

Повсюди огірки другого строку висіву, пізні баштанні культури (кавуни, дині) у приватному секторі хворіють на **бактеріоз, пероноспороз, антракноз**. **Бактеріозом** уражено від 1% до 3% рослин, **пероноспорозом** – до 3% рослин, **антракнозом** – до 10% рослин, на 10-35% площ. **Фузаріозним в'яненням** на баштанних культурах уражено до 3% рослин баштанних культур.

Продовжується пошкодження плодів пізніх сортів яблук гусеницями яблуневої плодожерки III покоління. Пошкоджено від 1 до 5% плодів.

У плодових садах продовжують шкодити **плодові кліщі**. У незахищених садах приватного сектору кліщами заселено до 72% дерев. Середня чисельність становить: червоного -2,3 екз./лист, бурого - 1,2 екз./лист, глодового - 1,0 екз./лист. Пошкоджено у середньому 4% листя, максимально – 10%.

Парша яблуні. Прояви хвороби виявлено на 20% дерев. У середньому уражено 2% листя, максимально – 5, розвиток хвороби – 3%.

Кокомікоз на черешні. Хворобою уражено 10% дерев, у середньому - 3% листя, максимально - 7%. Розвиток хвороби – 2%.

Плодовою гниллю уражено 1, максимально 5% плодів зерняткових та кісточкових культур.

В виноградниках продовжують шкодити гусениці **гронової листокрутки і кліщі (павутинний, виноградний зудень)**.

Гусениці III покоління **гронової листовійки** пошкоджують виноградні насадження пізніх строків дозрівання. Шкідником заселено 3% площі, 1-2% кущів. Чисельність гусениць становить 1,0 екз. на кущ. **Виноградний зудень** заселив до 30% обстежених площ і до 5% кущів та 1-10% листя, чисельність становить 1, максимально – 3 екз./кущ, особливо у приватному секторі. Спостерігається передчасне засихання листя винограду, що стримує розвиток кліщів.

У занедбаних та загущених виноградних насадженнях, де не проводились обробки фунгіцидами продовжується ураження рослин **мільдю і оїдіумом**. **Мільдю** уражено 2-5%, максимально 10% кущів, до 10% листків. **Оїдіумом** уражено до 2–5%, подекуди в осередках до 10% кущів, 1–4% листя, 3-5% грон.